

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
Кафедра охорони праці та техногенно-екологічної безпеки

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ (ПЛАНИ) ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Вступ до фаху»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 101 «Екологія»
(шифр і назва спеціальності)
Спеціалізація «Екологічна безпека»
(назва спеціалізації)
Факультет техногенно-екологічної безпеки
(назва факультету)

Методичні вказівки розглянуто та
затверджено на засіданні кафедри
ОП та ТЕБ
Протокол № 1 від 26 серпня 2016 р.

2016 рік

Плани практичних занять

Практичне заняття 1.2. – Виїзне заняття на підприємство

1.	Убуття на підприємство	45 хв.
2.	Екскурсія на підприємстві	150 хв.
3.	Убуття до університету	45 хв.

Практичне заняття 1.4. – Виїзне заняття на підприємство

1.	Убуття на підприємство	45 хв.
2.	Екскурсія на підприємстві	150 хв.
3.	Убуття до університету	45 хв.

Практичне заняття 1.6.

«Розрахунку збитків внаслідок антропогенної діяльності»

План заняття:

1.	Вступ	15 хв.
2.	Основна частина. Методика проведення розрахунків збитків за забруднення середовища внаслідок діяльності військ.	60 хв.
2.1.	Порядок здійснення розрахунків штрафних санкцій за забруднення середовища внаслідок антропогенної діяльності.	30 хв.
2.2.	Практична робота слухачів щодо проведення розрахунків збитків відповідно до індивідуального варіанту практичного завдання.	30 хв.
3.	Заклучна частина	5 хв.

ВАРІАНТ ВИХІДНИХ ДАНИХ ТА РІШЕННЯ ЗАВДАННЯ ЗА НИМ

Варіант № 1

Завдання: під час проведення навчань на полігоні м. Яворів (Львівська обл.) підрозділ МНС випадково потрапив до заповідної зони та завдав шкоди навколишньому природному середовищу. Розміри шкоди природно-заповідному фонду наведено в таблиці.

Визначити: розмір штрафних санкцій, які будуть накладено на підрозділ за причинені збитки навколишньому природному середовищу.

Вихідні дані:

Нанесені збитки	Од. виміру	Кількість
Зрубано дерев (додаток 9)	d до 10 см	$7 \cdot 15 = 105$
Пошкоджено дерев не до ступеня припинення росту (додаток 10)	d до 10 см	$12 \cdot 4 = 48$
Знищено мурашників (додаток 11)	d до 1 м	$9 \cdot 75 = 675$
Пріезд техніки на гусеничному ході (д. 12)	од.	$3 \cdot 85 = 255$

Проїзд важкої транспортної техніки (д. 12)	од.	$6 \cdot 70 = 420$
Пошкоджено охоронних знаків (дод. 14)	шт.	$4 \cdot 390 = 1560$
Влаштовано сміттєзвалищ (додаток 14)	м ²	$30 \cdot 51 = 1530$
Викопано траншей (додаток 14)	м ²	$50 \cdot 25 = 1250$

РОЗМІР ЗБИТКУ: 5843 грн.

Практичне заняття 2.3. – Виїзне заняття на Металіст

1.	Убуття на стадіон ФК «Металіст»	45 хв.
2.	Основна частина	150 хв.
2.1.	Ознайомлення з принципом роботи та обслуговування газону ФК «Металіст»	40 хв.
2.2.	Екскурсія по стадіону ФК «Металіст»	110 хв.
3.	Убуття до університету	45 хв.

Практичне заняття 2.6. – «Тестування за темою 2»

План заняття:

1. Вступна частина – 5 хв.
2. Пояснення щодо порядку відпрацювання тестів слухачами – 10 хв.
3. Практична робота слухачів над відпрацюванням тестових завдань – 50 хв.
4. Заключна частина, підведення підсумків – 5 хв.

Тест за темою 2

1. Надзвичайна екологічна ситуація – це:

1. Надзвичайна ситуація, при якій на місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що потребують застосування надзвичайних заходів з боку держави.

2. Надзвичайна екологічна ситуація – це надзвичайна ситуація, при якій на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що потребують застосування надзвичайних заходів з боку держави.

3. Надзвичайна екологічна ситуація – це надзвичайна ситуація, при якій на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що потребують застосування заходів з боку держави.

2. Проявом екологічної кризи є:

1. Виникнення значних змін ландшафтів, швидке наростання загрози виснаження природних ресурсів (в тому числі генофонду), унікальних природних об'єктів, погіршення умов проживання населення.

2. Виникнення змін ландшафтів, наростання загрози виснаження або втрати природних ресурсів (в тому числі генофонду), унікальних природних об'єктів, погіршення умов проживання населення.

3. Виникнення значних змін ландшафтів, швидке наростання загрози виснаження або втрати природних ресурсів (в тому числі генофонду), унікальних природних об'єктів, погіршення умов проживання населення.

3. Прояви екологічної катастрофи характеризуються:

1. Незворотними змінами природи, втратою природних ресурсів і різким погіршенням умов проживання населення.

2. Глибокими і незворотними змінами природи, повним виснаженням природних ресурсів і різким погіршенням умов проживання населення.

3. Глибокими і незворотними змінами природи, втратою природних ресурсів і різким погіршенням умов проживання населення.

4. Чи є «ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій та природних катастроф» одним з етапів розвитку надзвичайних екологічних ситуацій?

1. Так.

2. Ні.

3. Так, але в залежності від динаміки розгортання аварії і необхідності проведення ліквідації наслідків.

5. Розвиток ерозійно-зсувних процесів є проявом впливу природних явищ на:

1. Грунт.

2. Рельєф.

3. На грунт і рельєф.

6. Чи повинні підрозділи МНС приймати участь у захисті населення від природних стихійних явищ?

1. Так.

2. Ні.

3. За окремим розпорядженням вищого штабу МНС.

7. До основних видів впливу на навколишнє природне середовище відносять:

1. Антропогенний та природний вплив.

2. Навмисний і ненавмисний вплив.

3. Позитивний та негативний вплив.

8. За тимчасовими характеристиками існують впливи:

1. Постійні, непостійні, епізодичні

2. Постійні, періодичні, епізодичні

3. Епізодичні, постійні, разові

9. За типом існують наступні види впливу:

1. механічні, фізичні, хімічні.

2. механічні, фізичні, хімічні та інші.

3. фізико-хімічні, біологічні, механічні.

10. Існують наступні рівні управління екологічною безпекою:

1. Глобальний, регіональний, локальний.

2. Об'єктовий, місцевий, регіональний.

3. Місцевий, глобальний, трансграничний.

11. Середня тривалість життя людини у світі складає:

1. 58 років

2. 48 років

3. 68 років

12. Склад атмосфери:

1. Азот – 76,09 %, кисень – 22,94 %

2. Азот – 77,09 %, кисень – 21,94 %

3. Азот – 78,09 %, кисень – 20,94 %

13. Озоносфера знаходиться на висоті:

1. 20 – 90 км.

2. 15 – 70 км.

3. 15 – 60 км.

14. Існують наступні зміни в гідросфері:

1. Позитивні та негативні.

2. Антропогенні та не антропогенні.

3. Якісні та кількісні.

15. Забруднення нафтопродуктами відносять до хімічного забруднення:

1. Органічного походження.

2. Неорганічного походження.
3. Антропогенного походження.

16. Теплове забруднення пов'язано з температурою вище:

1. 36,6 град.
2. 40 град.
3. 42 град.

17. Решітки затримують забруднювачі діаметром вище:

1. 0,15 мм.
2. 0,25 мм.
3. 0,2 мм.

18. За ступенем освітлення відстійники поділяють на:

1. освітлені та неосвітлені
2. первинні та вторинні
3. потужні та слабкі

19. За конструктивними ознаками відстійники бувають:

1. Прямокутні, квадратні та овальні
2. Вертикальні, круглі та горизонтальні
3. Вертикальні, горизонтальні та радіальні.

20. Коагулянт під час додавання до забруднювача створює:

1. Суміш, яка осідає.
2. Суміш, яка спливає до поверхні.
3. Суміш, яка знаходиться у шарі води.

21. Найбільш дешевим коагулянтом є:

1. Поліакриламід.
2. Вапно
3. Крейда

22. Флокулянт по відношенню до коагулянту є:

1. Більш дешевим.
2. Більш ефективним.
3. Більш дорогим.

23. Під час флотації суміш забруднювача:

1. Осідає.
2. Спливає до поверхні.
3. Знаходиться у шарі води.

24. Основним законодавчим актом у галузі охорони природи в нашій державі є:

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»
2. Конституція.
3. Кодекси України про охорону природи.

25. Чи відноситься «конфіскація рушниць» до заходів адміністративного покарання за порушення природоохоронного законодавства?

1. Так.
2. Ні.
3. Залежить від типу зброї.

26. Дисциплінарна відповідальність для посадових осіб за порушення вимог природоохоронного законодавства полягає в:

1. В накладенні штрафних санкцій на підприємство.
2. В накладенні стягнення через видання відповідного наказу.
3. В накладенні штрафних санкцій та стягнення через видання відповідного наказу.

27. Природні кадастри призначено для:

1. Ведення обліку кількісних, якісних та інших характеристик природних ресурсів.
2. Опрацювання статистичних даних щодо стану природних ресурсів.
3. Пункти 1 та 2 разом.

28. Вимоги державних природоохоронних стандартів є:

1. Рекомендаційними.
2. Обов'язковими для виконання.
3. Обов'язковими для соціологічного обговорення.

29. Екологічні нормативи встановлюють:

1. Гранично допустимі викиди та скиди у навколишнє природне середовище забруднюючих хімічних речовин, рівні допустимого шкідливого впливу на нього фізичних та біологічних факторів.
2. Гранично допустимі викиди та скиди у навколишнє природне середовище забруднюючих хімічних речовин.
3. Рівні допустимого шкідливого впливу на нього фізичних та біологічних факторів.

30. Державний контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища здійснюється:

Спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів, його органами на місцях та іншими спеціально уповноваженими державними органами.

2. Радами та їх виконавчими і розпорядчими органами, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів, його органами на місцях та іншими спеціально уповноваженими державними органами.

3. Радами та їх виконавчими і розпорядчими органами, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів, його органами на місцях.

31. Громадський контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища здійснюється:

1. Громадськими інспекторами.

2. Громадськими інспекторами на чолі з спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів.

3. Спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів, який розробляє положення для громадських інспекторів.

32. Чи належать лісові ресурси до природних ресурсів загальнодержавного значення?

1. Тільки ті, що відносять до заповідників.

2. Так.

3. Тільки ті, що відносять до лісів державного значення.

33. Екологічна безпека – це:

1. Такий стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей.

2. Комплекс заходів при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей.

3. Система роботи посадових осіб при якій забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей.

34. Забруднення атмосферного повітря – це:

1. Зміна властивостей атмосферного повітря в результаті надходження або утворення в ньому фізичних, біологічних факторів і (або) хімічних сполук, що можуть несприятливо впливати на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

2. Зміна складу і властивостей атмосферного повітря в результаті надходження або утворення в ньому фізичних, біологічних факторів і (або) хімічних сполук, що можуть несприятливо впливати на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

3. Зміна складу і властивостей атмосферного повітря в результаті надходження до нього фізичних, біологічних факторів і (або) хімічних сполук, що можуть несприятливо впливати на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища.

35. Атмосферне повітря – це:

1. Життєво важливий компонент навколишнього природного середовища, який являє собою природну суміш газів, що знаходиться за межами жилих, виробничих та інших приміщень.

2. Життєво важливий компонент навколишнього природного середовища, який являє собою певну природну суміш газів, якою ми дихаємо.

3. Життєво важливий компонент навколишнього природного середовища, який являє собою природну суміш газів, що знаходиться у межах жилих, виробничих та інших приміщень.

36. Рекультивация земель спрямована на:

1. Відновлення порушених земель.

2. Відновлення ґрунтового покриву та поліпшення стану порушених земель.

3. Відновлення ґрунтового покриву, поліпшення стану та продуктивності порушених земель.

37. Стічна вода утворюється:

1. В процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності

2. В процесі виключно виробничої діяльності.

3. В процесі виключно господарсько-побутової діяльності.

38. Підземна вода знаходиться:

1. Нижче рівня земної поверхні.

2. На рівні земної поверхні.

3. Значно нижче рівня земної поверхні.

39. Поверхнева вода знаходиться:

1. Нижче рівня земної поверхні.

2. На рівні земної поверхні.

3. Вище рівня земної поверхні.

40. В чому різниця понять «забруднення вод» та «засмічення вод»

41. Які ви знаєте категорії земель

42. Надати визначення поняття «якість води

43. Надати визначення поняття «зона санітарної охорони»

44. Поясніть відмінності понять «джерело виділення» та «джерело викиду»

45. Надати визначення поняття «рекреація»?

Дешифратор	23312
	12211
	23231
	32231
	22211
	21212
	13121
	3112

Розробник:

Завідувач кафедрою ОП та ТЕБ

к.т.н. доцент

С.Р. Артем'єв